

ISKOLAI PROJEKT LEÍRÁSA

Készítette:

Pásztor Attila

III. évfolyam

Informatika tanárszak

Levelező tagozat

Budapest, 2006.05.01.

1. Bevezető gondolatok

Az alábbi projekt egy középiskolai osztály háromnapos osztálykirándulása megszervezésének informatikai (számítógéppel támogatott) háttérét, és a kirándulást követően elkészítendő beszámoló (cikk az iskolaújságban, faliújság, prezentáció, esetleg weblap) informatikai részét mutatja be. A projekt megvalósítása feltételezi, hogy a középiskolai alapszintű informatika tananyagot a diákok elsajátították (legalább 10. osztályosok), és van közöttük informatikai érdeklődésű diák is (elsősorban a weblap elkészítése miatt).

2. Feladatelemzés

Adottnak tekintem a kirándulás időpontját (a tanév rendjében rögzíteni kell). Az osztálykirándulás előkészítése és megszervezése a következő feladatokra tagolható:

2.1. *A lehetséges célhelyek felvetése*

Ez egy osztályfőnöki óra keretében megtartott ötletbörze. Az előző osztályfőnöki órán jelezzük, hogy a következő órán az osztálykirándulás lehetséges helyszíneiről lesz szó. A tanulók által javasolt célhelyek közül (szavazással) válasszunk ki néhányat részletesebb elemzésre. Annyi lehetséges célhelyet érdemes versenyben hagyni, hogy az osztályból önkéntes alapon szerveződő csoportok legalább 5 fősek legyenek az adott célhely iránti érdeklődésfelkeltő érvelés kidolgozására. Véleményem szerint az erők elaprózódásának elkerülése miatt nem célszerű négynél több lehetséges helyszínt megtartani.

2.1.1. *Eszközök*

Az ötletbörze nem igényel informatikai eszközt, a javaslatok táblán összegezhetők.

2.1.2. *Személyi háttér*

Az osztály egésze részt vesz benne, az ötletbörzét az osztályfőnök irányítja.

2.2. *A kiválasztott célhelyek versenyeztetése*

Ebben a fázisban a korábban megalakult csoportok tetszőleges formátumú anyagot (faliújság, plakát, prezentáció, ...) készítenek az általuk képviselt célhely előnyeinek, lehetőségeinek bemutatására (nevezetességek, túrázási és sportolási lehetőségek, ...). Az anyaggyűjtést tanítási időn kívül végezhetik, természetesen az informatika terem lehetőségeinek kihasználásával. Nem szükséges a gyűjtött anyagot teljes mélységében informatikai eszközökkel feldolgozni, a faliújság készülhet hagyományos (olló, ragasztó,...) módon is. Továbbá nem követelmény a kirándulás pontos kidolgozása, hiszen a cél a „legvonzóbb” helyszín kiválasztása. A csoportok önkéntes szerveződése miatt vélhetően a felhasznált informatikai eszközök is eltérők lesznek, valamint a felhasználás mélysége is különbözhet. A csoportok maguk közül választanak vezetőt, ha szükséges tanári segítséget kérhetnek.

2.2.1. *Eszközök*

A hagyományos információhordozók (könyv, újság, fénykép,...) mellett elsődleges eszköz az internet kapcsolattal rendelkező számítógép. A számítógépre telepített böngésző program segítségével gyűjtenek információt a csoportok, a gyűjtött anyag rendezésére szövegszerkesztő, prezentáció készítő program is használható (nem ésszerű nagyon alapos munkát végezni, hiszen ez csak egy javaslatétel lesz). Amennyiben szükséges az anyagok papíron történő megjelenítése, akkor nyomtató (színes) is szükséges.

2.2.2. Személyi háttér

Az osztály tagjai legalább ötfős csoportokban végzik munkájukat. Ha a javasolt helyszínek száma kevesebb, akkor nagyobb csoportok is elképzelhetők, bár a 8-10 fős csoport a diákok számára már nehezen irányítható. A csoportok maguk közül választják vezetőjüket (képviselőjüket), akit le is válthatnak. Az osztályfőnök csupán ellenőrzi a feladat menetét, az informatika tanár segíthet az informatikai eszközök használatában (például: fénymásoló, szkennel, ...).

2.3. Célhely kiválasztás

Ennek helyszíne ismét egy osztályfőnöki óra. A lehetséges helyszínek mellett „korteskedő” csoportok ismertetik, hogy szerintük miért lenne jó az általuk választott célhelyre szervezni az osztálykirándulást. Az informatikai támogatással elkészített bemutatók (faliújság, plakát, prezentáció, ...) megtartása mellett fontosnak tartom, hogy a diákok beszélgetés (vita) során ismerjék meg egymás elképzelését a kirándulásról, majd szavazással döntsék el a végleges célhelyet. A célhely kiválasztása a kirándulás központi helyszínét jelenti, a részletek kidolgozása a későbbiekre vár.

2.3.1. Eszközök

A javaslattevői anyagok bemutatásához szükséges informatikai eszközök kellene. Elképzelhető, hogy minden anyag kinyomtatva áll rendelkezésre, és az is lehetséges, hogy mindegyikük számítógépes bemutató. A nem papíralapú bemutatók megtartásához számítógép és projektor is szükséges.

2.3.2. Személyi háttér

Az osztály egésze részt vesz benne, az a jó, ha a diákok vitatkoznak, kérdezik egymást, érvelnek saját választásuk mellett. A kultúrált vitát az osztályfőnök vezeti.

2.4. A kirándulás megtervezése

Az osztályfőnök (informatika szakos tanár segítségével) ismerteti a kirándulás megszervezésének feladatait, segíti a részfeladatokra kialakítandó csoportok létrejöttét (nem szerencsés kijelölni, jobb, ha a diákok az egyéni szimpátia alapján maguk döntenek), javaslatot tesz a csoportok vezetőinek személyére (itt is az a jó megoldás, ha a csoport maga javasol vezetőt). Az alábbiakban ismertetésre kerülő felosztás felhívja a diákok figyelmét arra, hogy a csoportok együttműködése, folyamatos konzultációja is nélkülözhetetlen a kirándulás előkészítéséhez (a „nagybetűs életben” a feladatok zöme olyan, hogy nem bontható függetlenül dolgozó csoportok kommunikációmentes munkájára).

2.4.1. Eszközök

A részfeladatok ismertetése és a csoportbeosztás kialakítása nem igényel informatikai eszközöket (legfeljebb a csoportok névsorának feljegyzése – szövegszerkesztőt).

A csoportos feladat elsősorban internet eléréssel rendelkező számítógépet és böngésző programot igényel. A gyűjtött anyag feldolgozható szövegszerkesztő (minden részfeladatnál), táblázatkezelő (elsősorban a költségek kalkulációjánál) és prezentációs programmal (amennyiben az eredményt számítógépen akarják bemutatni) is. Biztosítani kell a gyűjtött anyagok biztonságos elektronikus tárolását (praktikus módon az iskola valamelyik szerverén). A gyűjtött és rendszerezett anyagok kinyomtatásához (színes) nyomtató is kellhet, de javasoljuk inkább az elektronikus formátumokat.

2.4.2. Személyi háttér

Az osztály ismét csoportokra bomlik. A létszámuk most is legalább 4-5 fős. Míg az előzőekben a csoportok szimpátia alapon jöttek létre, most fontos az érdeklődési kör is. Az egyes csoportok konkrét részfeladatokra jönnek létre, vezetőjüket ők választhatják, esetleg javaslatot tehet az osztályfőnök, illetve az informatika tanár.

2.5. Szálláshely és ellátás feltérképezés

Ez a csoport a kiválasztott célhelyen megfelelő szálláshely alternatívákat keres. Összegyűjtik a célhelyen és annak környékén található néhány szálláshely legfontosabb adatait:

- Férőhelyek száma.
- Szobák ágyszáma.
- Komfort fokozat.
- Ellátás (reggeli, ebéd vacsora).
- Mindezek költsége.

Helyfoglalás feltételei (mennyi idővel előtte kell lefoglalni)

Különféle árfekvésű és színvonalú szálláshelyeket terjeszt elő, ha lehetséges, személyesen, vagy mások tapasztalatai alapján meggyőződik a szálláshelyről szerzett információkról.

Konzultál a másik három csoporttal is (közlekedési eszköztől a szállásig hogyan lehet eljutni, a kulturális és egyéb programokhoz melyik szállás van legközelebb). Az eszközök közül itt lényeges a táblázatkezelő (adatbázis-kezelő), hiszen a különféle szolgáltatók és igényelt szolgáltatások függvényében a kirándulás költségének ezen része azonnal kiszámolható.

2.6. Közlekedési eszköz választás

A csoport feladata, hogy a kiválasztott célhelyekre történő eljutásra több utazási alternatívát is kidolgozzon (tömegközlekedés, bérelt autóbusz, ...). Amennyiben a kirándulás közben is szükség van közlekedési eszközre (a programokat kidolgozó két csoporttal konzultálva), úgy arra is javaslatot tesz.

2.7. Kulturális programok

Ez a csoport felderíti a célhelyen és annak közelében található nevezetességeket (például: múzeumok, építészeti emlékek, emlékművek, népművészeti emlékek, ...). Munkájához felhasználja a célhely kiválasztására összegyűjtött anyagokat. Konkrét javaslatokat tesz a programok időpontjára, időtartamára és költségére.

2.8. Egyéb programok

A csoport feladata a kirándulás során megvalósítható egyéb programok előterjesztése (például: túra, kirándulás, szalonnasütés, számháború, sportolási lehetőségek). Ők tesznek javaslatot a rossz időjárás, vagy valamilyen váratlan esemény miatt nem megvalósítható tervezett program áthidalására (például: vetélkedő). Ez a csoport tesz javaslatot a táborozáshoz szükséges kellékekre is. A szállást és a programokat szervező csoportokkal együttműködve vázolja, hogy milyen felszerelési tárgyakat vigyen magával mindenki (szükséges gyógyszerek és kötszerek, tárolható élelmiszer, ruházat, sátor, hálósák – amennyiben szükséges, elemlámpa, útikönyv, írószerszám, iratok,...), és mi az, amit feltétlenül „felejtse” otthon (elektronikus játékok, sétálómagnó, mp3 lejátszó,...).

3. A kirándulás részletes megtervezése (hogyan lesz a részekből egész)

Itt a korábbi csoportok vezetői a csoportok által készített anyagok birtokában összeülnek és kialakítják a konkrét programot. A program tartalmazzon alternatívákat is: például rossz idő esetén a kirándulás helyett múzeumlátogatás, vagy vetélkedő, esetleg a programok napok közötti átütemezésének lehetősége. A kidolgozott programhoz egy részletes költséglista is tartozik. Ezt a megbeszélést érdemes a teljes osztályközösség előtt lebonyolítani az osztályfőnök irányításával. A program finomítását addig kell folytatni, amíg az osztály többsége számára elfogadható lesz. Ha a megegyezés holtpontra jut, vagy két osztályfőnöki óra után sem vezet eredményre, akkor szóba jöhet a csoportvezetők lecserélése és az osztályfőnök eseti döntése is. Pedagógiai szempontból jobb egy olyan osztálykirándulás, amit az osztály többsége támogat.

A részletes tervezés utolsó fázisa a véglegesített program és alternatíváinak írásba foglalása (teljes program alternatívákkal, valamint fontos tudnivalók – szövegszerkesztővel, költségek – táblázatkezelővel,...), és az egyes szolgáltatások megrendelése. Itt csoportmunka helyett inkább a jelentkezés alapján kiválasztott egyéni, esetleg páros munkát javaslom. Az írásbeli árajánlatok bekérésénél és a megrendelések lebonyolításánál a tanári felügyelet nélkülözhetetlen.

A program írásos változatában szerepelnie kell, hogy a kirándulás utáni beszámoló anyagok elkészítésében kinek mi az egyéni feladata, azaz mit vállal (fényképezés, videózás, szórólapok gyűjtése, riport készítés, élménybeszámoló jellegű feljegyzések). Érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy kirándulási emléktárgyakat is csak jogszerűen gyűjtsünk, kerüljük például a szállodai étkezés, a védett állatok és növények esetleg más emberek tulajdonának begyűjtését, mindig körültekintően óvjuk a természetet.

4. Anyaggyűjtés a kirándulás alatt

A korábbi vállalkásoknak megfelelően elsősorban egyéni anyaggyűjtés folyik. A digitális fotózást, videózást, riport készítést, feljegyzés írást lehet néhány (2-3) fős csoportokban is végezni, a nagyobb csoportok erre nem hatékonyak.

4.1.1. Eszközök

A vállalt feladathoz szükséges berendezés: fényképezőgép, digitális fényképezőgép, kamera, esetleg diktafon, valamint írószer és papír. A kísérő tanárok mindig hívják fel a diákok figyelmét a nagy értékű – esetleg iskolából kölcsönzött eszközök – megóvására.

4.1.2. Személyi háttér

Egyéni munka, vagy 2-3 fős kiscsoportok feladata.

5. Beszámoló készítése a kirándulásról

5.1. Információk közzététele

A beszámoló készítésének első lépése a gyűjtött információ közkinccsé tétele, azaz olyan tárolása, hogy ahhoz mindenki hozzáférjen. Erre a legegyszerűbb forma a helyi hálózat egy megosztott mappájának használata. A helyi hálózat megadott mappájában (esetleg tovább katalogizálva) elhelyezhetők a gyűjtött anyagok. A hálózati erőforrás beállítását a jogosultságok megadását az informatika tanár (a rendszergazda) végzi. A digitális anyagok (képek, vi-

deók) feltöltése néhány hálózatba kapcsolt számítógépen keresztül történhet. A papír alapú anyagok digitalizálásához szkennel és esetleg OCR program is jól jöhet.

5.2. A részek egésze kovácsolása

Az osztálykirándulást követő osztályfőnöki órán az elkészítendő beszámolóknak megfelelő számú csoport alakul, szintén önkéntes alapon. A csoportok kialakításában a szimpátián kívül már a hozzáértés is szempont lesz (prezentációs program, kép és videó szerkesztő program, kiadványszerkesztő program, weblap készítő program ismerete). Alapszintű informatikai ismeretekkel a számítógépes prezentáció, az újságcikk és a faliújság elkészíthető. A weblap megalkotására akkor vállalkozzunk, ha a diákok között is van eziránt érdeklődő.

Fontos, hogy az elkészült beszámolókat iskolai szinten közkinccsá tegyünk, a diákok majd beszélnek azokról, így értékelésük nem a tanár ízlésvilágát tükrözi majd. Elképzelhető, hogy a diákok szavazata alapján díjazzuk a legjobban sikerült beszámolót.

5.2.1. Eszközök

A nyersanyagok elérését biztosító hálózatba kapcsolt számítógépek kellenek a megfelelő alkalmazásokkal (szövegszerkesztés, képszerkesztés, videó szerkesztés, prezentáció készítés, táblázat készítés, weblap készítés). A csoportos munkát segítheti valamilyen csoportmunka támogató program, ha tanulták használatát.

5.2.2. Személyi háttér

A csoportok a választott csoportvezető irányítása mellett végzik munkájukat. Az osztályfőnök és a technikai segítséget nyújtó informatika tanár rendszeresen figyelemmel kíséri a beszámolók alakulását.

6. A feladatok időrendje

Az egyes részfeladatok időrendje követi a leírtakat, a párhuzamosan végezhető tevékenységeket jobban szemlélteti az alábbi ábra:

1. A lehetséges célhelyek felvetése (ötletbörze).
Ötletbörze: 1 osztályfőnöki órából kb. 10-15 perc
2. A kiválasztott célhelyek versenyeztetése
Anyaggyűjtés: 2 hét
Versenyeztetés: 1 tanítási óra, végén döntés
3. Kirándulás megtervezése
Csoportmunka időtartama: 2-3 hét
Párhuzamos tevékenységek (csoportmunkák):
 - a. Szálláshely keresés
 - b. Közlekedési eszköz keresés
 - c. Kulturális programok feltérképezése
 - d. Egyéb programok feltérképezése
4. A kirándulás részletes megtervezése
Részletes egyeztetés: legfeljebb 2 osztályfőnöki óra (akár részben is)
5. Anyaggyűjtés a kirándulás alatt
6. Beszámoló készítése
 - a. Anyagok közzététele
Időtartama: 2-3 nap (tanítási órán kívül)
 - b. Beszámoló készítés

Időtartama: 2-3 hét (tanórán kívül)

Párhuzamos tevékenységek (nem feltétlenül mindegyik valósul meg)

- i. Újságcikk (szöveges-képes dokumentum)
- ii. Faliújság
- iii. Prezentáció
- iv. Weblap

7. A beszámolók értékelése (diákok által), esetleg díjazása

7. Záró megjegyzések

A project megvalósítása során 3 alkalommal használunk csoportmunkát. A csoportok létszáma és szerkezete eltérő, a feladatnak megfelelő. Mivel a project nem csupán szakmai, hanem pedagógiai szereppel is rendelkezik, ezért a közösség összekovácsolódásában jelentős szerepe lehet annak, ha különböző felállású csoportokban dolgoznak együtt, ezáltal több oldalról ismerhetik meg egymást.

Szeretném preferálni az elektronikus formájú beszámolókat (prezentáció, weblap) nem azért, mert ezek divatosabbak, hanem azért, mert a természetes környezet megóvásának egyik formája, hogy a lehető legkevesebb papír alapú dokumentumot készítünk.

Pásztor Attila